

La por de la llibertat (dels altres)

Dv, 2/11/2012 per Lluís Serra

[Gerasa](#)

Erich Fromm va escriure el 1941 el llibre *El miedo a la libertad*. Val la pena rellegir-lo per reflexionar amb més profunditat sobre la situació que vivim. Amb tot, voldria sumar un afegitó al títol original d'aquest autor famós: la por de la llibertat dels altres. Fromm reconeix que «les lluites per la llibertat van ser sostingudes pels oprimits, per aquells que buscaven noves llibertats en oposició als que tenien privilegis per defensar». Per a alguns, tot val per sufocar l'intent de llibertat dels altres si els poden perjudicar els interessos. La por de perdre els seus avantatges es projecta en la creació de por envers els que aspiren a ser lliures. L'autoritarisme, l'amenaça, la propaganda, la violència verbal, el catastrofisme, l'apel·lació a la llei... són recursos que s'utilitzen a dojo per aturar qualsevol indici del dret a decidir. Menyscaben l'autoestima afirmant que només ells són garants del benestar dels oprimits. Mentrestant, expliquen que optar per l'exercici de la llibertat ocasiona mals apocalíptics... La història confirma, sovint, l'estupidesa d'aquestes afirmacions.

Saben que prémer els mecanismes de la por acostuma a donar resultats magnífics, però no s'adonen que ells estan moguts per la por de perdre els seus privilegis. És preferible una llibertat arriscada que una esclavitud segura. Els que desitgen exercir col·lectivament el dret a decidir en respecte, democràcia i pau no ho tenen gens fàcil. Per dues raons. Primera, els que tenen por de la llibertat dels altres i es beneficien de la seva explotació fan l'indicible per mantenir els seus privilegis, i utilitzen com a arma dissuasiva la por, l'engany, la mentida, els arguments falsos. Tot encaminat a minar la seguretat. Intenten, a més, segrestar la consciència de l'oprimit. Segona, divideixen els que desitgen exercir el seu dret a decidir. Els que no tenen un tremp ferm sucumbeixen sense adonar-se que trien la seguretat dels esclaus.

L'exercici de la llibertat requereix una travessia pel desert. Després d'una lluita feroç per prendre les pròpies decisions davant les pressions i els exèrcits del faraó, es deixa enrere l'esclavitud. S'obren així els nous horitzons de la Terra Promesa, però el cansament provoca l'enyor de les cebes d'Egipte. No s'ha de defallir.

Martin Luther King a *La força d'estimar* dedica un capítol als «Antídots de la por». Comença amb una cita bíblica: «On hi ha amor no hi ha por, ja que l'amor, quan és complet, treu fora la por. La por i el càstig van junts; per això només té por el qui no estima Déu plenament» (1 Jn 4,18). Al final del capítol escriu: «He conegut molt pocs dies tranquils», però la fe i el coratge van donar ales a la seva causa.